

فیش منبر

موضوع:

شیوه همسر داری

حضرت زهرا

سلام الله علیها

جهت عضویت در

کانال محراب کلیک کنید .

بسم الله الرحمن الرحيم

شیوه همسر‌داری حضرت زهرا سلام الله علیها

بدون تردید در میان زنان و بانوان اسلامی، فاطمه زهرا (ع) محبوب‌ترین چهره دینی، علمی، ادبی، تقوایی و اخلاقی در میان مسلمانان و دیگر مردم جهان به شمار می‌رود. شخصیت فاطمه زهرا (ع) سرور زنان جهان، اسوه و الگویی تام و تمام برای تمام زنان عاشق عفت و فضیلت است. بنابراین به اختصار به شیوه همسر‌داری برترین بانوی دو عالم اشاره می‌کنیم:

1 - توجه به ظرایف روحیات همسر:

یکی از عوامل استحکام بخش پیوندهای مودت میان زن و شوهر این است که طرفین بتوانند حالات و روحیات یکدیگر را درک کنند. شاید هیچ عاملی به اندازه‌ی درک متقابل روحیات در زندگی خانوادگی، نمی‌تواند آرامش‌بخش و سازنده باشد. مهمترین عامل و سبب محبت نیز معرفت است و درک روحیه و شناخت ابعاد وجودی همسر، از تجلیات معرفت به اوست. فاطمه (س)، علی (ع) را خوب می‌شناخت و بر روحیات او مشرف بود. در شرایطی که دیگران علی (ع) را درک نمی‌کردند و از جلوه‌های رفتاری وی سوء برداشت

می‌نمودند ، این همسرگرمی وی بود که او را می‌شناخت و برای دیگران رفع ابهام می‌کرد.

2- پرهیز از تقاضای نامقدور:

در زندگی مشترک، توجه به ظرایف روان‌شناختی که مربوط به روحیه‌ی مردانه یا زنانه است، در رأس مهمترین عوامل مؤثر در استحکام خانواده قرار دارد. در زندگی مشترک معمولاً اگر تقاضایی از سوی زنی در برابر همسرش مطرح شود و شوهر قادر بر پاسخ نباشد ، نوع خاصی از احساس سرشکستگی را در خود خواهد یافت و این واقعیت روح او را خواهد آزرده.

3- سازگاری با همسر:

یکی دیگر از عواملی که سبب تحکیم خانواده می‌شود ، این است که زوجین با یکدیگر توافق و سازش اخلاقی داشته باشند. مسلم است که وقتی زن و شوهر در کنار یکدیگر قرار می‌گیرند و در جمیع شئون زندگی، با یکدیگر شریک می‌شوند ، گاه اختلاف سلیقه‌هایی پیدا می‌کنند. برای آن‌که این اختلاف‌ها، اساس زندگی مشترک را خدشه‌دار نسازد و قلب همسران را از هم نرنجاند ، باید به فرآیندی جهت سازش و توافق توسل کرد. در طی این فرآیند ، هر یک از زن و شوهر از بعضی امیال، خواسته‌ها و سلیقه‌هایشان

برای احترام به نظر همسر خود، چشم‌پوشی می‌کنند. البته این امر، درباره‌ی وجود دو معصوم (س) با عامه‌ی مردم متفاوت است. با این وصف، علی (ع) در این زمینه درباره‌ی همسرش فاطمه (س) می‌فرماید: «فاطمه (س) مرا به خشم نیاورد و مخالفتی با امر من نکرد و هر وقت نگاهش می‌کردم، تمام غم‌هایم زایل می‌شد.»

4 - محبت و احترام نسبت به همسر:

یکی از رموز موفقیت در زندگی مشترک این است که در پاره‌ای از مسائل جزئی، فراست و دقت نظر اعمال شود. چنان‌که صدا کردن همسر، یک امر بسیار روزمره در زندگی خانوادگی است. در صورتی‌که خطاب به همسر، احترام آمیز باشد، پژوهاکی از محبت و صمیمیت را در پی خواهد داشت. وجود مبارک علی (ع) و فاطمه (س) در رعایت این نکته نیز، الگو و سرمشق بوده‌اند. آن بانوی بزرگوار، نام همسر خود را با احترام یاد می‌کرد. گاهی وی را با کنیه «ابالحسن» می‌خواند و گاهی با یاد قرابت نسبی (یا ابن عم) وی را ندا می‌داد.

5- تقسیم کار در خانه:

یکی از عوامل شادابی و تکامل خانواده تعیین حدود مسؤولیت افراد در خانواده است.

رسول خدا در اولین شب ازدواج علی (ع) و زهرا (س) کارهای آنان را به این شکل تقسیم نمود: خمیر کردن آرد و پختن نان و تمیز کردن و جارو زدن خانه به عهده فاطمه (س) باشد و کارهای بیرون منزل از قبیل جمع آوری هیزم و مواد غذایی را علی (ع) انجام دهد.

پس از آن بود که حضرت زهرا (س) فرمود: جز خدا کسی نمی داند که از این تقسیم کار تا چه اندازه خوشحال شدم، زیرا رسول خدا (ص) مرا از انجام کارهایی که مربوط به مردان است، بازداشت.

6- فرمان پذیری و رعایت حق مدیریت شوهر در خانه:

البیت بیتک و المره زوجتک إفعال ما تشاء : علی جان! خانه، خانه توست و من همسر تو هستم، هر آنچه می خواهی انجام بده.

این پاسخ زهرای اطهر در جواب درخواست علی (علیه السلام) برای ورود عمر و ابوبکر به خانه و پس از ماجرای به آتش کشیدن در منزل و مصدوم شدن حضرت زهرا (س) است.

7- آرایش و زینت برای همسر:

رسیدگی به وضع ظاهری به خاطر همسر از اصول زندگی یک زن و مرد مسلمان است و در زندگی علی (ع) و زهرا (س) نیز این اصل خود را به خوبی نشان می دهد. نقل است پیامبر برای شب عروسی حضرت زهرا (س) دستور داد عطرهایی خوشبو تهیه کنند و زهرا (س) نیز در داخل خانه دائماً معطر بودند.

8- یاری رساندن به همسر:

هنگامی که علی (ع) از جهاد و جبهه جنگ برمی گشت، فاطمه (س) استقبال گرمی از او می کرد، شمشیر او را گرفته و می شست. در تمام فعالیتهای علی (ع) او را همراهی می کرد و نسبت به مسائل او و جامعه حساسیت نشان می داد و به این شکل با همراهی، همفکری و رغبتی که در خود نشان می داد خستگیها و مرارتهای بیرون را از جسم و روح او دور می کرد.

کانال محتوای راهبری برنامه های تبلیغی

9- حاکمیت روح عاطفی و نگاه های محبت آمیز در خانه :

شیرین ترین اوقات زندگی، لحظاتی است که انسان چشم به معشوق خود می دوزد و او را می نگرد و عاشقانه با او صحبت می کند و نهایت عشق و عاطفه خود را در کلام و نگاه ابراز می دارد.

و فاطمه (س) خطاب به همسرش می گوید: علی جان! جانم فدای تو! جان و روح من سپر بلای جان تو! یا ابالحسن همواره با تو خواهم بود. چه در خیر و نیکی به سر ببری، چه در سختی ها و بلاها گرفتار شوی، همواره با تو خواهم بود.

10- اهمیت دادن به تفریح، مزاح و شادی در روابط:

اگر چه خانه علی و زهرا، کانون ساده زیستی، زهد، ایثار، انفاق، جهاد، سیاست، اندیشه، شجاعت و هزاران فضیلت دیگر بود و اگر چه آنها مظلوم ترین انسانهای عالم هستند و عمری پررنج و مصیبت داشتند! و لیکن زندگی آنان خالی از لحظات شیرین و دلپسند تفریح و شادی هم نبود. درس محبت در خانه حضرت زهرا سلام الله علیها بطور کامل ارائه می شد و آن حضرت که خود از سرچشمه محبت و عطف و رسول خدا صلی الله علیه و اله و سلم سیراب شده و قلبش کانون محبت به همسر و فرزندان بود.

کانال محتوای راهبری برنامه های تبلیغی

11- محبت به فرزندان:

دانشمندان علوم تربیتی می گویند: کودکان در تمام دوران کودکی به محبت و اظهار علاقه نیازمندند. کودک می خواهد پدر و مادر او را دوست داشته باشند و نسبت به او اظهار علاقه کنند. کودک چندان توجهی به لباس ،

خوراک و محل زندگی ندارد اما به این موضوع توجه دارد که آیا او را دوست دارند یا نه؟

درس محبت در خانه حضرت زهرا سلام الله علیها بطور کامل ارائه می شد و آن حضرت که خود از سرچشمه محبت و عطوفت رسول خدا صلی الله علیه و اله و سلم سیراب شده و قلبش کانون محبت به همسر و فرزندان بود در این جهت نیز وظیفه مادری خود را به بهترین شکل انجام می داد.

12- همبازی با فرزندان :

یکی از نیازهای طبیعی کودک، بازی کردن است که برای او هم ورزش جسمی است و هم ورزش فکری ، موجب شادی روح و روان او شده و او را با نشاط بار می آورد. حضرت زهرا سلام الله علیها به این نکات ظریف توجه داشت. نقل شده فاطمه سلام الله علیها فرزندش حسن علیه السلام را روی دست می گرفت و بالا می انداخت و حرکت می داد و می فرمود: اشبه أباک یا حسن واخلع عن الحق الرّسن واعبد الهأ ذامنن ولاتوال ذا الاحسن «ای حسن ، نظیر پدرت باش و ریسمان ظلم از حق دور کن، و خداوندی را که صاحب نعمت هاست پرستش کن و با افراد تیره دل دوست مباش.»

13- آگاهی بخشی به فرزندان:

حضرت زهرا سلام الله علیها از همان آغاز کودکی فرزنداناش ، عبادت خدای تعالی را در روح و روان آنها تثبیت کرد و خوی پرستش خدای یکتا را در فطرت لطیفه آنها سرشت و از همان آغاز به آنها علم آموخت و آنها را برای کسب معارف و تشویق در فراگیری ، آماده می کرد. به عنوان مثال به فرزندش حسن علیه السلام که هفت ساله بود می فرمود: «به مسجد برو ، آنچه را از پیامبر شنیدی فراگیر و نزد من بیا و برای من بازگو کن».

14- کار در خانه

برای حفظ نظام اجتماعی در همه ابعاد و در نظام خانواده باید کارها براساس صحیح برنامه ریزی و تقسیم بندی کرد تا هرکس به تناسب توان روحی و جسمی خود، کاری را انجام دهد. فاطمه زهرا سلام الله علیها و علی علیه السلام در آغاز زندگی مشترک نزد رسول خدا صلی الله علیه و اله و سلم آمدند و از ایشان خواستند تا کارها را بین آنها تقسیم کنند. پیامبر اکرم صلی الله علیه و اله و سلم کارهای درون خانه را به فاطمه زهرا سلام الله علیها واگذار کردند و کارهای بیرون منزل را به علی علیه السلام سپردند.

زهرای اطهر سلام الله علیها از این تقسیم کار بسیار خوشحال شد و فرمود: جز خدا کسی نمی داند که از این تقسیم کار تا چه اندازه خشنود شدم از این رو

که رسول خدا صلی الله علیه و اله و سلم تحمل کارهای بیرون از خانه را «که موجب بیرون رفتن و روپرو شدن با مردان نامحرم می شد» از دوش من برداشت و کارهای درون خانه را به عهده ی من نهاد.

15- شوهرداری :

برای زن بزرگترین موفقیت و ارزش این است که در شئون گوناگون زندگی، خشنودی همسرش را به دست آورد و از هرگونه عملی که موجب ناراحتی شوهر می گردد پرهیز نماید. حضرت علی علیه السلام می فرمایند: «جهاد زن، خوب شوهرداری است» زن برای اینکه بتواند در این جهاد پیروزمند باشد باید تمام سعی و تلاش خود را بکار گیرد تا خانه را محل آرامش مرد قرار دهد.

شوهرداری حضرت زهراى مرضیه سلام الله علیها بهترین الگو برای زنان مسلمان است. رفتار حضرت زهرا سلام الله علیها با شوهر در عالی ترین مرحله صفا و مهربانی بود. نه تنها هرگز خاطر شوهر را نرنجاند بلکه یابوری مهربان برای او بود.

16- هماهنگی با شوهر :

پس از ماجرای تلخ سقیفه، سران سقیفه برای جلب افکار عمومی مردم به فکر چاره افتادند تا به گونه ای که از حضرت زهرا سلام الله علیها دلجویی نمایند که اجازه ملاقات می خواستند. اما فاطمه زهرا سلام الله علیها هر گونه پیشنهادی را رد می نمود و موضع اعتراض و سکوت و بیزاری را ادامه می داد. روزی امام علی علیه السلام وارد منزل شد و فرمود: فاطمه جان خلیفه و عمر در پشت درب منزل، منتظر اجازه ورود می باشند، تا نظر شما چه باشد. حضرت زهرا سلام الله علیها فرمودند: «علی جان خانه، خانه ی توست و من همسر تو می باشم هر آنچه می خواهی انجام ده.»

17- حوصله :

فاطمه سلام الله علیها در یاد دادن مسائل دین به دیگران از حوصله و پشتکار فراوانی برخوردار بود. روزی زنی نزد او آمد و گفت: مادری پیر دارم که در مورد نماز خود اشتباهی کرد. و مرا فرستاده تا از شما مسئله ای را بپرسم. حضرت زهرا سلام الله علیها سؤال او را پاسخ فرمود، زن برای بار دوم و سوم مسئله ای پرسید و پاسخ شنید اینکار تا ده بار تکرار شد و هر بار آن بانوی بزرگوار، سؤال وی را پاسخ فرمود. زن از رفت و آمدهای پی در پی شرمگین شد و گفت: دیگر شما را به زحمت نمی اندازم. فاطمه سلام الله علیها فرمود: باز هم بیا و سوالهایت را بپرس، تو هر قدر سؤال کنی من ناراحت نمی شوم. زیرا از پدرم رسول خدا صلی الله علیه و اله و سلم شنیدم که

فرمود: روز قیامت علمای پیرو ما محشور می شوند و به آنها به اندازه دانش شان خلعت های گرانبها عطا می گردد و اندازه پاداش به نسبت میزان تلاش است که برای ارشاد و هدایت بندگان خدا نموده اند.

18- فاطمه (س) الگوی زنان در برد باری :

بر اساس صریح آیات و روایات ، مشکلات و مصیبت هایی که در طول زندگی بر انسان وارد می شود ، یا آزمایش است و یا کفاره گناهان است و یا نیز عامل ارتقاء درجات . و بدون تردید رسیدن آدمی به مقامات و درجات عالی بدون موفقیت در امتحانات و آزمایشات سخت الهی امکان پذیر نمی باشد ؛ فاطمه زهرا (س) نیز همچون پدر بزرگوارش با انواع مصائب و گرفتاریها دست به گریبان بود و همه آنها را برای رضای الهی تحمل نمود تا جایی که می توان گفت آن بزرگوار در برد باری نیز سر آمد و الگوی دیگران به شمار می آید .

19 - فاطمه (س) الگوی زنان در مشارکتهای سیاسی و اجتماعی :

حضرت فاطمه (س) هر چند که رسیدگی به امور خانه و خانداری را در اولویت کاری خویش قرار داده ولی این بدان معنا نبوده است که از حضور در مجامع عمومی و صحنه های سیاسی - در وقت ضرورت - خود داری ورزد و یا

آن را حرام و ممنوع بداند بنابراین آن حضرت با جدیت به ایفای نقش سیاسی و اجتماعی خویش می پرداخت و برخلاف تصور بعضی که حضور زنان در مسائل سیاسی اجتماعی را ممنوع و حرام می دانند ، این مطلب را برای همگان به اثبات رساند که از دیدگاه اسلام حضور زنان در مسائل اجتماعی و صحنه های سیاسی نه تنها گناه و حرام نیست ، بلکه در بسیاری از موارد از واجبات است .

20- فاطمه (س) الگوی زنان در دفاع از حریم ولایت

دقت در تاریخ پر فراز و نشیب حضرت فاطمه (س) پس از رحلت پیامبر (ص) نشان دهنده آن است که تمامی عمر هفتاد و پنج و یا نود و پنج روزه آن حضرت بعد از پیامبر (ص) در راه دفاع از حریم امامت و ولایت سپری شده است

21- فاطمه (س) الگوی زنان در زمینه همسر داری :

شناخت تمامی ویژگیهای رفتاری حضرت زهرا در چگونگی برخورد با همسرش علی (ع) به خوبی ثابت می کند که آن بزرگوار بهترین الگوی زنان در زمینه شوهرداری است: از آنجاییکه بیان تمامی ویژگیهای رفتاری حضرت فاطمه (س) در برخورد با همسرش علی (ع) و نقل حکایت های

آموزنده بسیار فراوانی که در این باب وجود دارد ، خود رساله ای را می طلبد و در این نوشتار مختصر نمی گنجد ، لذا صرفاً به لحاظ رعایت اختصار به نقل 5 ویژگی از ویژگیهای در خشنده آن حضرت در زمینه شوهر داری اشاره می نمایم :

الف : بهترین یار و یاور برای شوهر در اطاعت از فرامین الهی :

اولین ویژگی حضرت فاطمه (س) این بود که آن بزرگوار بهترین یار و یاور شوهرش علی (ع) در اجرای فرامین الهی بود . و این موضوع بدان معنی است که :

اولاً : زن و شوهر باید از یکدیگر به نیکی یاد نمایند و از شکوه نمودن علیه یکدیگر در نزد دیگران جداً پبدهیزند .

ثانیاً : از این روایت استفاده می شود که معیار همسر نمونه بودن ، آن است زن یار و یاور شوهر در اطاعت از فرامین الهی باشد و زن و شوهر همدیگر را نه بر اثم و عدوان ، بلکه بر برّ و تقوا یاری کنند .

ب : دوری جستن از دروغ و خیانت در زندگی زناشویی :

از دیگر ویژگی های درخشنده رفتاری زهرا (س) در برخورد با همسرش علی (ع) آن بود که در زندگی زناشویی هرگز به شوهرش دروغ نگفته و به وی خیانت ننموده از تمامی دستورات او اطاعت می فرمود .

ج: عدم سرزنش شوهر بر مشکلات اقتصادی

از جمله رفتارهای آموزنده فاطمه (س) در برخورد با علی (ع) آن بود که هیچ گاه شوهرش علی (ع) را به خاطر فقر و مشکلات اقتصادی که همواره با آن دست به گریبان بود، سرزنش نمود.

د: پرهیز از شرمنده سازی شوهر:

یکی دیگر از ویژگی های درخشنده آن برترین بانوی دو جهان آن بود که هرگز از شوهرش چیزی را در توانش نبود، درخواست ننمود تا مبادا که شوهرش شرمنده گردد

ه: غمگسار شوهر:

از دیگر ویژگیها و خصلتهای زیبایی صدیقه طاهره (س) در برخورد با شوهرش علی (ع) آن بود که نه تنها هرگز شوهرش را به خشم در نیآورد، بلکه غم و اندوه را از رخسار شوهرش می زدود.

محراب
کانال محتوای راهبری برنامه های تبلیغی